

HINDAMISSTANDARD
ERIPEDAGOOG, TASE 8 KUTSELE

Kutsestandardi nimetus ja EKR tase, mille alusel/juurde HS koostatud on	Eripedagoog, tase 8
---	----------------------------

Sisukord:

1. Üldine teave
2. Hindamise korraldus
3. Hindamiskriteeriumid
4. Hindamisstandardi lisad

1. Üldine teave

Selle hindamisstandardi alusel hinnatakse 8. taseme eripedagoogi kutse taotleja kompetentsuse vastavust eripedagoog, tase 8 kutsestandardis toodud nõuetele.

Hindab kutsekomisjoni poolt moodustatud vähemalt kolmeliikmeline hindamiskomisjon, kellel on kutse- ja hindamisalane kompetentsus.

Kutse taotlemise eeltingimuseks on taotleja vastavus kutsestandardis kirjeldatud kvalifikatsiooninõuetele hariduse ja töökogemuse kohta (B.1).

Nõuded esmataotlemisel: 1. Erialane magistrikraad või magistrikraad haridus- või sotsiaalteaduses; 2. Kompetentside saavutamiseks vajalik töökogemus pärast magistrihariduse omandamist; 3. Eesti keelest erineva emakeelega taotlejatel keeleseadusest ja teistest reguleerivatest määrustest tulenevalt eesti keele oskus C1 tasemel; 4. Taotletava kutse kompetentsusnõuetega seotud enesetäiendus; 5. Puuduvad lastekaitseaduse §-s 20 nimetatud piirangud lastega töötamisel.	Nõuded taastõendamisel: 1. Töökogemus eripedagoogina; 2. Eesti keelest muu emakeelega taotlejatel keeleseadusest ja teistest reguleerivatest määrustest tulenevalt eesti keele oskus C1 tasemel; 3. Sama taseme kehtiv või mitte rohkem kui 1 aasta tagasi kehtivuse kaotanud eripedagoogi kutse; 4. Taotletava kutse kompetentsusnõuetega seotud enesetäiendus; 5. Puuduvad lastekaitseaduse §-s 20 nimetatud piirangud lastega töötamisel.
--	--

Kompetentside saavutamiseks vajaliku töökogemusena kutse esmataotlemisel arvestatakse töötamist vähemalt 1 õppeaasta eripedagoogina, õpiabiõpetajana, tõhustatud või erituge vajavat õppijat kaasav õpetajana, eripedagoogi assistendina. Töökogemuse tõendamiseks peab tõendusmaterjalina esitama tööandja tõendi.

Kutse eripedagoog, tase 8 taotlemisel ja taastõendamisel on nõutav üldoskuste (B.2), kõigi kohustuslike kompetentside (B.3.1–B.3.6) ja ühe valitava kompetentsi (B.3.7–B.3.9) tõendamine. Võimalik on lisaks tõendada ka ülejäänud valitavaid kompetentse.

2. Hindamise korraldus

Kutse taotlemise dokumente saab kutse andjale esitada kaks korda aastas: 1. märtsiks ja 1. septembriks. Kutse andja registreerib saabunud dokumendid, kontrollib taotleja vastavust kutsestandardis kirjeldatud kvalifikatsiooninõuetele (B.1), kõikide kohustuslike dokumentide olemasolu ja nõuetekohast täitmist. Juhul, kui taotleja haridus ja/või töökogemus (kutsestandardi punkt B.1) ei vasta nõuetele, edasist hindamist ei toimu, taotlejale saadetakse vastav teade ja kutse taotlemise tasu tagastatakse.

Nõuetekohaselt täidetud kutse taotlemise dokumendid edastatakse hindamiskomisjonile. Juhul, kui taotlusdokumendid ei vasta nõuetele, teavitatakse taotlejat puudustest ja antakse tähtaeg (üldjuhul viis tööpäeva) puuduste kõrvaldamiseks.

Kutse esmataotlemisel on hindamismeetoditeks hindamine dokumentide põhjal, vestlus ja vaatlus (hindamiskomisjoni põhjendatud soovil). Tõendada tuleb kõikide kompetentside kõiki tegevusnäitajaid.

Kutse taastõendamisel on hindamismeetodiks hindamine dokumentide põhjal. Võib toimuda ka vestlus, kui hindamiskomisjon seda vajalikuks peab. Tõendada tuleb kohustuslike kutsekompetentside tegevusnäitajate neid osi, mis eristavad 8. taset 7. tasemest. Valitavate kompetentside puhul tuleb tõendada kõiki tegevusnäitajaid tervikuna.

Hindamiskomisjoni liikmed hindavad taotleja kompetentside vastavust taotletud kutse tasemele järgnevalt:

I Hindamine dokumentide põhjal

Hindamiskomisjon vaatab läbi taotlusega seotud dokumendid:

- Taotleja poolt esitatud taotlus (lisa 1), esmataotlemisel viimase viie ja taastõendamisel viimase kaheksa aasta erialase täiendkoolituse läbimist tõendava(te) dokumendi(dokumentide) koopia(d) või EHISE väljavõtte ja CV (lisa 2);
- Taotleja poolt esitatud kutsestandardi kompetentside põhise kutsealase tegevuse eneseanalüüs (lisa 3),
- Muud taotleja poolt taotlusele lisatud (sh kutsealase tegevuse eneseanalüüsi juurde kuuluvad) dokumendid. Tõendid eneseanalüüsi juurde esitatakse, näiteid tuuakse esmataotlemisel üldjuhul viimase viie ja taastõendamisel viimase kaheksa aasta kohta.

Hindamiskomisjoni liikmed hindavad taotleja kompetentse hindamisstandardi (8. tase) põhjal, täites vastava hindamisvormi. Hindamise esimeses etapis hinnatakse järgmisi kompetentse:

- B.3.1 Õppija erivajaduste märkamine ja hindamine;
- B.3.2 Õpikeskkonna kohandamine;
- B.3.3 Õppetegevuse planeerimine ja õpetamine;
- B.3.4 Eripedagoogiline nõustamine;
- B.3.5 Professionaalne õppimine;
- B.3.6 Koostöö ja arendustegevus;
- B.3.7 Juhtimine (kui taotleja seda taotleb);
- B.3.8 Juhendamine ja koolitamine (kui taotleja seda taotleb);
- B.3.9 Teadustegevus (kui taotleja seda taotleb);
- B.2 Üldoskused.

II Vestlus

Taotlejaga lepitakse kokku vestluse toimumise aeg ja koht. Vestlus võib toimuda ka veebikeskkonnas. Vestlusest võtavad osa kõik kolm hindamiskomisjoni liiget. Vestlust juhib hindamiskomisjoni juht või üks hindamiskomisjoni liige; kõikidel hindamiskomisjoni liikmetel on õigus esitada taotlejale küsimusi. Vestlus viiakse läbi eesti keeles. Vestlus salvestatakse. Vestluse alusel täiendavad kõik hindamiskomisjoni liikmed hindamisvormi.

Hindamise teises etapis hinnatakse järgmisi kompetentse:

- B.3.1 Õppija erivajaduste märkamine ja hindamine;
- B.3.2 Õpikeskkonna kohandamine;
- B.3.3 Õppetegevuse planeerimine ja õpetamine;
- B.3.4 Eripedagoogiline nõustamine;
- B.3.5 Professionaalne õppimine;
- B.3.6 Koostöö ja arendustegevus;
- B.3.7 Juhtimine (kui taotleja seda taotleb);
- B.3.8 Juhendamine ja koolitamine (kui taotleja seda taotleb);
- B.3.9 Teadustegevus (kui taotleja seda taotleb);
- B.2 Üldoskused.

III Vaatlus

Hindamiskomisjoni liikmete põhjendatud soovil võib kolmanda hindamise meetodina vajalikuks osutuda ka kutsetaotleja praktilise töö vaatlus. Kutsetaotlejat teavitatakse praktilise töö vaatluse vajadusest ja temaga lepitakse kokku praktilise vaatluse aeg (ja koht). Vaatlusest võtavad osa kõik kolm hindamiskomisjoni liiget. Praktilise vaatluse käigus täiendavad hindamiskomisjoni liikmed hindamisvormi.

Praktilise töö vaatluse käigus hinnatakse järgmisi kompetentse:

- B.3.1 Õppija erivajaduste märkamine ja hindamine;
- B.3.2 Õpikeskkonna kohandamine;
- B.3.3 Õppetegevuse planeerimine ja õpetamine.

Hindajad hindavad iga kompetentsi tegevusnäitajaid eraldi. Kõigi kompetentsi alla kuuluvate tegevusnäitajate tõendamise on vajalik.

Hindamise tulemuste põhjal teeb hindamiskomisjon kutsekomisjonile ettepaneku kutse taotlejale kutse andmise või mitteandmise kohta. Hindamiskomisjon hindab taotleja kompetentside vastavust taotletava kutse taseme hindamiskriteeriumitele. Kui kasvõi üks kompetentsidest puudub või antud kutse tasemele ei vasta, pole vastava taseme kutset võimalik anda. Hindamiskomisjon esitab hindamise tulemuste protokollid kutsekomisjonile hiljemalt kahe kuu jooksul alates esialgsest dokumentide esitamise tähtajast.

Kutsekomisjon teeb otsuse vähemalt kolme kuu jooksul alates dokumentide esitamise tähtajast ning sellest teavitatakse koheselt kutse taotlejat.

3.Hindamiskriteeriumid ja hindamismeetodid

* Punasega on märgitud kohustuslike kompetentside osad ja hindamiskriteeriumid, mis eristavad 8. taset 7. tasemest.

** Kutse esmataotlemisel esitatakse tõendid üldjuhul viimase viie aasta kohta. Kutse taastõendamisel esitatakse tõendid viimase kaheksa aasta kohta.

Kompetentsid ja tegevusnäitajad *	Hindamiskriteerium	Hindamismeetod **
KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID		
B.3.1 Õppija erivajaduste märkamine ja hindamine		
1. Märkab õppeprotsessis eristuvat õppijat, võttes arvesse eakohast arengut; kogub andmeid õppija varasema arenguloo ja tausta kohta; valib hindamist vajavad valdkonnad ja hindamiseks sobivad meetodid ja materjalid, täiendab olemasolevaid või koostab uusi hindamismaterjale ; viib hindamise läbi, üldistab tulemused ning kirjeldab õppija psüühiliste protsesside, kõne, käitumise, ainealaste teadmiste, õpioskuste jm seisundit; teeb järeldused.	Õppija hindamise vajadus ja eesmärgid on esitatud arusaadavalt ja põhjendatult. Õppija kohta kogutud andmed varasema arenguloo ja tausta kohta on ammendavad ja kooskõlas hindamise eesmärgiga. Hinnatavad valdkonnad, hindamismeetodid ja -materjalid on selgelt kirjeldatud, tõenduspõhised, kooskõlas hindamise eesmärgiga. Hindamistulemused on esitatud süsteemselt ja struktureeritult, seostatud hindamise eesmärgiga. Täiendatud hindamismaterjalid on selgelt kirjeldatud, selgitatud on, milles seisnes kohandamine, mis oli kohandamise põhjus. Koostatud hindamismaterjalid on selgelt kirjeldatud, arusaadav on sihtrühm ja otstarve.	<u>Hindamine dokumentide põhjal:</u> Juhtumikirjelduses kajastatud tegevuste, tõendite, dokumentatsiooni, dokumentatsioonis kajastatud soovitude selgitus ja analüüs (esitada eneseanalüüsis). Juhtumikirjeldus, mis kajastab ühe õppija hindamisprotsessi ja selle tulemust (esitada eneseanalüüsi lisana). Foto vms tõend täiendatud või koostatud õppevarast (esitada eneseanalüüsi lisana). Eelmise tegevusnäitaja juures kirjeldatud õppija individuaalset arengut kajastav dokumentatsioon (nt ÕIAK, esitada lisana). Koostatud dokumentatsioon (esitatud lisana). <u>Vestlus:</u> dokumentidest saadud info täpsustamine.
2. Koostab ja täidab õppija individuaalset arengut kajastavat dokumentatsiooni, sh lähtuvalt hindamistulemustest sõnastab soovitud õpikeskkonna, edasise eripedagoogilise abi sisu ja vormi osas, arvestades õpet reguleerivate õigusaktide nõudeid; määratleb täiendavate uuringute tegemise vajaduse	Õppija individuaalset arengut kajastav dokumentatsioon sisaldab - hindamistulemuste kokkuvõtlikku ja arusaadavat kirjeldust (vt p 1), - hindamistulemustest lähtuvaid põhjendatud soovitusi õppija õpikeskkonna, edasise eripedagoogilise abi sisu ja vormi kohta, - põhjendatud otsust täiendavate uuringute tegemise vajaduse osas. Soovitud arvestavad õpet reguleerivate õigusaktide nõudeid. Taotleja roll tegevusnäitaja tõendamiseks esitatud dokumentatsiooni täitmisel on arusaadavalt välja toodud. Koostatud dokumentatsioon on selgelt kirjeldatud, arusaadav on sihtrühm ja otstarve.	
B.3.2 Õpikeskkonna kohandamine		

<p>1. Hindab füüsiliste tingimuste sobivust õppija erivajadustega, kohandab ruumilist keskkonda ja vahendeid; juhendab kolleege, õppijat ning vanemaid abivahendite valikul ja kasutamisel; on eksperdik kompleksset lähenemist vajavate juhtumite korral.</p>	<p>Hindamismeetodid ja -protsess füüsiliste tingimuste sobivuse hindamiseks on põhjendatud ja arusaadavalt kirjeldatud. Ruumilise keskkonna ja vahendite kohandamine on arusaadavalt kirjeldatud, põhjendatud, hindamistulemustest lähtuv, konkreetse õppija erivajadust arvestav. Kolleegidele, õppijale ja vanematele antud soovitused abivahendite valikul ja kasutamisel on konkreetsed, juhendatavat arvestavad, konkreetse õppija erivajadust arvestavad, põhjendatud.</p>	<p><u>Hindamine dokumentide põhjal:</u> Juhtumikirjelduses kajastatud tegevuste, esitatud tõendite selgitus ja analüüs (esitada eneseanalüüsis). Juhtumikirjeldus(ed) (soovitavalt sama, mis B.3.1-s), mis kajastab füüsilise õpikeskkonna, vaimsete ja sotsiaalsete tingimuste kohandamist ühe õppija näitel (esitada eneseanalüüsi lisana). Fotod, videod füüsilisest keskkonnast, vahenditest (soovitav, esitada eneseanalüüsi lisana). Ümarlaua protokoll, käitumisreeglid jne (soovituslik, esitada eneseanalüüsi lisana). Tõend asutuselt vms eksperdi ülesannete täitmise kohta (esitada analüüsi lisana).</p>
<p>2. Hindab vaimsete tingimuste sobivust õppija erivajadustega, kohandab õppetegevuse raskusastet ja/või õppekoormust õppijale eduelamuse tagamiseks; juhendab kolleege, vanemaid ja õppijat jõukohase õppega seoses; on eksperdik kompleksset lähenemist vajavate juhtumite korral.</p>	<p>Hindamismeetodid ja -protsess vaimsete tingimuste sobivuse hindamiseks on põhjendatud ja arusaadavalt kirjeldatud. Õppetegevuse raskusastme ja/või õppekoormuse kohandamine on arusaadavalt kirjeldatud, põhjendatud, hindamistulemustest lähtuv, konkreetse õppija erivajadust arvestav. Kolleegidele, õppijale ja vanematele antud soovitused jõukohase õppega seoses on konkreetsed, juhendatavat arvestavad, konkreetse õppija erivajadust arvestavad, põhjendatud. Nimetab enda poolt loodud arengut toetava psühhosotsiaalse õpikeskkonna tunnuseid.</p>	<p>Fotod, videod füüsilisest keskkonnast, vahenditest (soovitav, esitada eneseanalüüsi lisana). Ümarlaua protokoll, käitumisreeglid jne (soovituslik, esitada eneseanalüüsi lisana). Tõend asutuselt vms eksperdi ülesannete täitmise kohta (esitada analüüsi lisana).</p>
<p>3. Hindab sotsiaalsete tingimuste sobivust õppija erivajadustega, kohandab õpperühma suurust ja koosseisu, kehtestab grupi käitumisreeglid ja toetab õppijate kaasvastutust positiivse õpikeskkonna arendamisel; juhendab kolleege ja vanemaid õppijate sotsiaalse heaoluga seoses; on eksperdik kompleksset lähenemist vajavate juhtumite korral.</p>	<p>Hindamismeetodid ja -protsess vaimsete tingimuste sobivuse hindamiseks on põhjendatud ja arusaadavalt kirjeldatud. Sotsiaalsete tingimuste kohandamine on arusaadavalt kirjeldatud, põhjendatud, hindamistulemustest lähtuv, konkreetse õppija erivajadust arvestav. Kolleegidele, õppijale ja vanematele antud soovitused sotsiaalse heaoluga seoses on konkreetsed, juhendatavat arvestavad, konkreetse õppija erivajadust arvestavad, põhjendatud.</p>	<p><u>Vestlus:</u> dokumentidest saadud info täpsustamine.</p>
<p>B.3.3 Õppetegevuse planeerimine ja õpetamine</p>		
<p>1. Kavandab hindamise tulemustest lähtudes ja õppija arengupotentsiaali arvestades edasise õppe- ja kasvatustegevuse; kaasab õpieesmärkide seadmisesse</p>	<p>Õppe- ja/või kasvatustegevuse eesmärgid (õpitulemused) on sõnastatud konkreetselt, õpilasest lähtuvalt, konkreetse õppija erivajadust (hindamistulemusi) arvestavalt. Õppija ja/või vanema ning erialaspetsialistide kaasamine õpieesmärkide seadmisesse on</p>	<p><u>Hindamine dokumentide põhjal:</u> Juhtumikirjelduses kajastatud tegevuste, esitatud tõendite selgitus ja analüüs</p>

<p>õppijat ja/või vanemat ning vajadusel erialaspetsialiste; sõnastab oodatavad õpitulemused; toetab kolleege õppijaist lähtuvate õpieesmärkide seadmisel.</p>	<p>selgelt kirjeldatud, põhjendatud, konkreetsest õppijast lähtuv. Kolleegide toetamine õppijast lähtuvate õpieesmärkide seadmisel on selgelt kirjeldatud, põhjendatud.</p>	<p>(esitada eneseanalüüsis). Juhtumikirjeldus (soovitavalt sama, mis B.3.1-s), mis kirjeldab õppe- ja kasvatuseesmärkide (õpitulemuste) seadmist, eripedagoogilise sekkumise planeerimist ja läbiviimist ühe õppija näitel (esitada eneseanalüüsi lisana). IAK, IÕK või KTK. Eripedagoogi töökava. Ühe tunni kirjeldus (tunnikonspekt). Video tunnist, fotod jms näited</p>
<p>2. Orienteerub õppevaras; valib ja kohandab olemasolevaid ja/või koostab õppematerjale, arvestades ainekavade sisu, õppija eripära ja intellektuaalse omandi kaitse seadust; juhendab õpetajaid õppevara valimisel, kohandamisel ja koostamisel.</p>	<p>Esitatud õppevara on pandud konteksti: millist eesmärki millise eripedagoogilise sekkumise juures see kannab, miks on sobilik konkreetse(te)le õppija(te)le. Kohandatud õppevara puhul on selgitatud, milles seisnes kohandamine, miks seda oli vaja teha. Kolleegidele antud soovitusel on selgesti sõnastatud, konkreetse õppija erivajadust arvestavad, põhjendatud.</p>	<p>Õpitulemuste (õpitulemuste) seadmist, eripedagoogilise sekkumise planeerimist ja läbiviimist ühe õppija näitel (esitada eneseanalüüsi lisana). IAK, IÕK või KTK. Eripedagoogi töökava. Ühe tunni kirjeldus (tunnikonspekt). Video tunnist, fotod jms näited</p>
<p>3. Viib läbi õppe- ja kasvatustegevusi; kasutab sobivaid eripedagoogilisi võtteid, arvestades õppija eripära; seostab õpetuse igapäeva eluga ja väärtuskasvatusega; juhendab kolleege erimetoodika rakendamisel; annab vanematele soovitusi õppimise toetamiseks.</p>	<p>Esitatud tunnikirjeldus sisaldab tunni teemat, eesmärki, sihtrühma kirjeldust (arusaadav peab olema, mis vanuse ja erivajadus(t)ega on tegu), õppevara kirjeldust, tunnietappide kaupa kasutatud (eri)metoodilisi võtteid, õpetaja tegevust koos sellest lähtuva (oodatava) õpilaste tegevusega, õpetaja abistavat tegevust (kui õpilased ei tule planeerituga toime). Tunnikirjeldusele lisanduvad põhjendused (miks tunnis on tehtud just sellised valikud) ja analüüs (kuidas tund läks, mida sellest õppida). Kolleegidele ja vanematele antud soovitusel on selgesti sõnastatud, juhendatavat arvestavad, konkreetse õppija erivajadust arvestavad, põhjendatud.</p>	<p>Õpitulemuste (õpitulemuste) seadmist, eripedagoogilise sekkumise planeerimist ja läbiviimist ühe õppija näitel (esitada eneseanalüüsi lisana). Ümarlaua protokollid, tõendid läbiviidud koolituste vms kohta (soovituslik, esitada eneseanalüüsi lisana). <u>Vestlus:</u> dokumentidest saadud info täpsustamine.</p>
<p>B.3.4 Eripedagoogiline nõustamine</p>		
<p>1. Nõustab ja juhendab õppijat ning tema vanemaid õpikeskkonna kohandamisel ja õppimisel, lähtudes õppija arengutasemest ja -potentsiaalidest; selgitab vanematele teiste erialade spetsialistide hinnanguid ja juhendab soovitusel elluviimisel; suunab pereliikmed ja/või õppija vajadusel teise eriala</p>	<p>Õppijale ja vanematele antud selgitused ja soovitusel on selgesti sõnastatud, juhendatavat arvestavad, konkreetse õppija erivajadust arvestavad, põhjendatud.</p>	<p><u>Hindamine dokumentide põhjal:</u> Juhtumikirjelduses kajastatud tegevuste, esitatud tõendite selgitus ja analüüs (esitada eneseanalüüsis). Juhtumikirjeldus (soovitavalt sama, mis B.3.1-s), mis kirjeldab õppija, tema</p>

spetsialisti juurde nõustamisele.		vanemate, õpetajate, tugispetsialistide, juhtkonna,
2. Juhendab ja toetab kolleege/teiste erialade spetsialiste õppija erivajaduste märkamisel, õppija arengutaseme ja probleemide väljaselgitamisel ning õppetegevuse kohandamisel õppija erivajadusi arvestavaks; osaleb õppijate arengut toetavate meeskondade töös; soovitab õpetajatele eripedagoogilisi juhendmaterjale, lähtudes konkreetse õppija eripärast; toetab ja juhendab alustavaid eripedagooge, on kolleegidele mentoriks; juhendab kolleege õppija ja vanemate nõustamisel.	Esitab tööendi(d) tegevuste läbiviimise kohta. Kolleegidele/teiste erialade spetsialistidele antud selgitused ja soovitused on selgesti sõnastatud, konkreetse õppija erivajadust arvestavad, põhjendatud. Selgesti on kirjeldatud ja analüüsitud oma rolli õppijate arengut toetavate meeskondade töös. Tegevused juhendajana ja mentorina on selgelt kirjeldatud, tegevuste mõju analüüsitud.	haridusametnike nõustamist õpikeskkonna kohandamisel jne ühe õppija näitel (esitada eneseanalüüsi lisana). Ümarlaudade, arenguvestluste protokollid, töendid läbiviidud koolituste, meeskondade töös osalemise, (soovituslik, esitada eneseanalüüsi lisana). Töendid juhendamise, mentoriks olemise kohta (esitada eneseanalüüsi lisana). <u>Vestlus:</u> dokumentidest saadud info täpsustamine.
3. Nõustab juhtkonda ja haridusametnikke õppeprotsessis eristuvate õppijate õppe korraldamisel, õpikeskkonna kohandamisel ja õppijate arengut toetavate meetmete süsteemi loomisel ning kolleegidele koolitusteemade, koolituste ja koolitajate valimisel õppeprotsessis eristuva õppija toetamiseks.	Esitab tööendi(d) tegevuse läbiviimise kohta. Juhtkonnale ja haridusametnikele antud selgitused ja soovitused on selgesti sõnastatud, põhjendatud, analüüsitud.	
B.3.5 Professionaalne õppimine		
1. Kogub tagasisidet oma erialase tegevuse ja selle tulemuste kohta, analüüsib saadud andmeid (sh protsessi) ning vajadusel teeb muudatusi oma töös; määratleb oma koolitusvajaduse, lähtudes eneseanalüüsi tulemustest, õppijate eripärast ja organisatsiooni ja/või riiklikest arengusuundadest;	Esitab huvigruppide (juhtkond/õppijad/lapsevanemad) tagasiside kaudu saadud hinnangud oma tööle. Teeb oma töö ja saadud hinnangute põhjal järeldused enda koolitus- ja arenguvajadusteks. Tegevused juhendajana on selgelt kirjeldatud, tegevuse mõju analüüsitud.	<u>Hindamine dokumentide põhjal:</u> Esitatud töendite selgitus ja analüüs (esitada eneseanalüüsis). Koolitustöendid, töendid tagasiside kohta tööle, ümarlaudade, koosolekute protokollid

<p>juhendab kolleege eripedagoogilise töö analüüsimisel ja professionaalse arengu vajaduste määratlemisel.</p>		<p>vms (esitada eneseanalüüsi lisana). <u>Vestlus:</u> dokumentidest saadud info täpsustamine.</p>
<p>2. Hoiab end kursis uuendustega eripedagoogika valdkonnas; täiendab oma teadmisi ja oskusi, lähtudes kutse kompetentsuse nõuetest ja eneseanalüüsist, ning rakendab neid erialases töös; jagab teadmisi kolleegidega.</p>	<p>Esitab tööndi(d) koolitustel/konverentsidel osalemise kohta. Töendamiseks esitatud koolituste/konverentside/erialase kirjanduse valik on põhjendatud, analüüsitud on selle vajalikkus ja rakendamine töös. Omandatud teadmiste jagamine kolleegidega on selgelt kirjeldatud, põhjendatud, analüüsitud.</p>	
<p>B.3.6 Koostöö ja arendustegevus</p>		
<p>1. Osaleb organisatsioonis arengukava, õppe korraldamise, õppekava ja/või nendega seotud dokumentide koostamisel õppijate arengu toetamiseks; osaleb eripedagoogika ja valdkonnaga seotud dokumentide koostamisel piirkondlikul/riiklikul tasandil.</p>	<p>Esitab tööndi(d) dokumentide koostamises osalemise kohta. Taotleja roll dokumentide koostamisel on selgelt kirjeldatud, analüüsitud.</p>	<p><u>Hindamine dokumentide põhjal:</u> Esitatud tööndite selgitus ja analüüs (esitada eneseanalüüsis). Tööndid dokumentide koostamise, koostöö, organisatsioonivälise erialaspetsialistide kaasamise, oma töö tutvustamise kohta, ümarlaudade, koosolekute protokollid vms (esitada eneseanalüüsi lisana). <u>Vestlus:</u> dokumentidest saadud info täpsustamine.</p>
<p>2. Teeb koostööd kolleegide ja teiste erialaspetsialistidega õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel, õpetamisel ja analüüsimisel; kaasab vajadusel organisatsiooniväliseid erialaspetsialiste, lähtudes õppija eripärast.</p>	<p>Esitab tööndi(d) koostöö ja kaasamise kohta. Koostöö näidetes on selgelt kirjeldatud koostöö vajadus, olemus, taotleja roll selles, analüüs koostöö edukuse kohta.</p>	
<p>3. Tutvustab eripedagoogi tööd erinevatele sihtrühmadele.</p>	<p>Esitab tööndi(d) eripedagoogi töö tutvustamise kohta. Esitatud on konkreetsed näited sündmustest, kus on eripedagoogi tööd tutvustatud, kirjeldatud on sihtrühma, töö tutvustamise eesmärki, sisu. Eripedagoogi töö tutvustamine lähtub sihtrühmast ja eesmärgist. Lisatud on analüüs tutvustamise edukuse kohta.</p>	

VALITAVAD KOMPETENTSID		
B.3.7 Juhtimine		
1. Korraldab organisatsioonisisest erialaga seotud meeskonnatööd ning koordineerib organisatsioonivälisest võrgustikutöös osalemist.	Esitab tööndi(d) tegevuste läbiviimise kohta. Selgelt on kirjeldatud, milliseid gruppe on juhtinud ja milline on olnud juhtimise sisu ja mõju.	<u>Hindamine dokumentide põhjal:</u> Esitatud tööndite selgitus ja analüüs (esitada eneseanalüüsis). Tööndid korraldamise ja koordineerimise kohta, ümarlaudade, koosolekute protokollid vms (esitada eneseanalüüsi lisana). <u>Vestlus:</u> dokumentidest saadud info täpsustamine.
2. Korraldab ja koordineerib erialaga seotud üritusi ja/või projekte organisatsiooni tasandil.	Esitab tööndi(d) tegevuste läbiviimise kohta. Selgelt on kirjeldatud ürituste/projektide sihtgruppi, eesmärgi, oma tegevuse sisu ja mõju.	
B.3.8 Juhendamine ja koolitamine		
1. Toetab alustavat kolleegi (sh praktikanti), suunab teda oma töö korraldamisel ja analüüsimisel.	Esitab tööndi(d) juhendamise kohta. Tegevused juhendajana on selgelt kirjeldatud, tegevuste mõju analüüsitud.	<u>Hindamine dokumentide põhjal:</u> Juhtumikirjelduses kajastatud tegevuste, esitatud tööndite selgitus ja analüüs (esitada eneseanalüüsis). Tööndid koolitamise kohta. Juhtumikirjeldus ühe koolituse läbiviimise protsessi kohta (esitada eneseanalüüsi lisana). <u>Vestlus:</u> dokumentidest saadud info täpsustamine.
2. Seab erialasele koolitusele sihtrühmast lähtuva eesmärgi; sõnastab õpiväljundid ja kavandab koolituse; valmistab ette õppematerjalid ja viib koolituse läbi; analüüsib koolitusele saadud tagasisidet.	Esitab tööndi(d) koolitamise kohta. Kirjeldatud ja analüüsitud on koolituse õpieesmärkide seadmist, õpiväljundite sõnastamist ja koolituse kavandamist, teema ettevalmistust, õppematerjalide koostamist, koolituse läbiviimist, tagasisidestamist ja tagasisidest järeltööde tegemist.	
B.3.9 Teadustegevus		
1. Viib läbi erialaseid alus- või rakendusuuringuid või osaleb uuringu meeskonnas.	Esitab tööndi(d) tegevuse kohta. Näiteks toodud uuring on selgelt kirjeldatud (eesmärk, meetod, tulemus). Taotleja roll uuringus on arusaadavalt kirjeldatud ja analüüsitud.	<u>Hindamine dokumentide põhjal:</u> Esitatud tööndite selgitus ja analüüs (esitada eneseanalüüsis). Vähemalt üks uuringut tutvustav artikkel või uuringu kirjeldus (lisa) Töönd konverentsil esinemise,
2. Avaldab ja/või tutvustab teadusuuringu tulemusi erialaringkondades (nt konverentsil) või koostab/toimetab erialast teadusväljaannet.	Esitab tööndi(d) tegevuse kohta. Selgelt on kirjeldatud ja analüüsitud tegevus teadusuuringu tulemuste avaldamisel. Taotleja roll erialase teadusväljaande koostajana/toimetajana on arusaadavalt kirjeldatud ja analüüsitud.	

<p>3. Juhendab erialaseid teadustöid (sh bakalaureuse- ja magisträtöid) või annab neile eksperthinnanguid, retsenseerib või osaleb kaitsmiskomisjoni töös.</p>	<p>Esitab tööndi(d) tegevuse kohta. Taotleja roll ja tegevus juhendajana, eksperdina, retsensendina, kaitsmiskomisjoni liikmena on arusaadavalt kirjeldatud ja analüüsitud.</p>	<p>teadusväljaande koostamise/ toimetamise kohta (lisa). Konverentsi teesid, esitlus vms (soovitav lisa). Lisadena esitatud info selgitus ja analüüs (esitada eneseanalüüsis). <u>Vestlus:</u> dokumentidest saadud info täpsustamine.</p>
<p>B.2 Üldoskused</p>		
<p><u>Mõtlemisoskused</u> 1. Analüüsioskus – hindab kriitiliselt olemasolevat teavet, jagab teabe väiksemateks üksusteks ning näeb detailide taga tervikut. Tajub üksiktoimingute või etappide kaugemat eesmärki. Loob seoseid, teeb järeldusi. 2. Probleemidega tegelemine – tuvastab ja sõnastab tekkida võivad ning juba tekkinud probleemid. Hindab võimalusi ja strateegiaid probleemidele lahenduse leidmiseks. Pakub välja parima tegutsemisviisi nende lahendamiseks.</p> <p><u>Enesejuhtimisoskused</u> 3. Väärtustest lähtumine – juhendab oma töös ja kutsealases tegevuses üldtunnustatud ja tööalastest eetikanõuetest. Arvestab ka teiste kutsevaldkondade spetsialistide käitumise aluseks olevate heade tavade ja standarditega. 4. Juhistest ja nõuetest lähtumine – järgib tööd tehes asjakohaseid juhiseid, nõudeid, eeskirju, õigusakte, standardeid jmt. 5. Kohanemisoskus – tuleb probleemideta toime mitmesuguse varieeruvusega. Reageerib muutustele ja ootamatustele adekvaatselt ja asjalikult. 6. Stressijuhtimine – mõistab oma tunnete ja käitumise tagamaid, reguleerib oma mõtteid ja emotsioone kriitilistes olukorras. 7. Iseseisev tegutsemine – püstitab iseendale ülesandeid ning lahendab need. 8. Eesmärgi saavutamine – teeb eesmärgi saavutamiseks kohaseid valikuid. Tegutseb tõhusalt ülesande täitmise või tegevuse lõpuleviimise nimel. 9. Vastutuse võtmine – seostab oma tegevust võimalike tagajärgedega ning vastutab oma kutsetegevuse eest oma tegevusulatus ja pädevuse piires. 10. Eneserefleksioonioskus – analüüsib iseenda omadusi, tundeid, võimeid ja käitumist.</p> <p><u>Lävimisoskused</u> 11. Suhete loomine ja hoidmine – loob, arendab ja säilitab usaldusväärseid suhteid, arvestades suheldes konteksti ja olukorraga. 12. Suhtlemisoskus – väljendab end arusaadavalt. Kohandab oma käitumist ja suhtlemisviisi, lähtudes suhtluspartneri(te)st ning olukorrast.</p>		<p>Üldoskuseid hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus. <u>Eraldi tõendamine eneseanalüüsis ei ole vajalik.</u></p>

<p>13. Keeleoskus – kasutab enese suuliseks või kirjalikuks väljendamiseks eesti keelt vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Kasutab oma valdkonnas kokkulepitud oskuskeele mõisteid ja termineid.</p> <p>14. Digitaalne kirjaoskus – mõistab ja kasutab digitaalseid süsteeme, tööriistu ja rakendusi ning töötleb digitaalset teavet iseseisva kasutaja tasemel (vt digipädevuste enesehindamisskaalat DigComp).</p>	
--	--

4.Hindamisstandardi lisad

Lisa 1 – Kutse taotlus

Lisa 2 – *Curriculum Vitae*

Lisa 3 – Kutsealase tegevuse eneseanalüüs

KUTSE TAOTLUS
Eripedagoog, tase 8

Taotletav kutse (märgistada ristiga)		
Eripedagoog, tase 7	Eripedagoog, tase 8	
Esmataotlemine	Taastõendamine	
Avalduse esitanud isiku:		
ees- ja perekonnanimi		
isikukood		
elukoht/postiaadress		
kontakttelefon		
e-posti aadress		
töökoht/töökohad		
amet		
Avaldusele lisatud dokumentide loetelu:		Lehti
1. Isikut tõendava dokumendi koopia		
2. Maksekorralduse koopia kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta		
3. Kompetentse tõendavad dokumendid:		-
3.1. haridust tõendava(te) dokumendi/dokumentide koopia(d)		
3.2. viimase viie aasta erialase täiendkoolituse läbimist tõendavate dokumentide koopiaid või tööandja poolt kinnitatud väljavõte EHIS-est		
3.3. CV		
3.4. kutsealase tegevuse eneseanalüüs		
3.5. - ... muud dokumendid (<i>eraldi nimetada</i>)		
Kinnitan, et olen tutvunud järgmiste dokumentidega: Eripedagoogi kutsete andmise kord; Kutsestandard, eripedagoog tase 7 ja Hindamisstandard, eripedagoog tase 7.		JAH/EI
Kinnitan, et olen kutse, eripedagoog tase 7 taotlemiseks vajaliku dokumentatsiooni ise koostanud.		JAH/EI
Olen teadlik ja nõus, et vestlusvoor salvestatakse protokollimise jaoks¹		
Olen nõus oma ees- ja perekonnanime ning isikukoodi avalikustamisega kutseregistris		JAH/EI
Soovin saada paberkandjal tunnistust		JAH/EI
Avalduse koostaja:		
Nimi	Kuupäev	Allkirjastatud digitaalselt

¹ Salvestise säilitamise tähtaeg on 6 kuud kutsetunnistuse väljastamisest (vastavalt kutse andmisega seotud dokumentide säilitamise korrale).

CURRICULUM VITAE

Ees- ja perekonnanimi:		
Sünniaeg:		
Elukoht:		
Telefon		
E-posti aadress:		
Haridus:		
õppeasutus	lõpetamise aasta	omandatud kraad/haridustase
Töökoht:		
Teenistuskäik:		
asutus	ajavahemik	amet
Valik publikatsioonidest, ettekannetest:		
aasta	nimetus	
Keelteoskus (lähtudes kutsestandardi nõuetest):		
keel	tase	
Arvuti kasutamise oskus (lähtudes kutsestandardi nõuetest):		
Lisainformatsioon:		
Taotleja allkiri /allkirjastatud digitaalselt/		Kuupäev:

KUTSEALASE TEGEVUSE ENESEANALÜÜS
ERIPEDAGOOG, tase 8

Hindamiskriteerium	Selgitus, analüüs	Viited tõendusmaterjalile (nt Lisa 1 Juhtumikirjeldus...)
KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID		
B.3.1 Õppija erivajaduste märkamine ja hindamine		
<p>1. Märkab õppeprotsessis eristuvat õppijat, võttes arvesse eakohast arengut; kogub andmeid õppija varasema arenguloo ja tausta kohta; valib hindamist vajavad valdkonnad ja hindamiseks sobivad meetodid ja materjalid, täiendab olemasolevaid või koostab uusi hindamismaterjale; viib hindamise läbi, üldistab tulemused ning kirjeldab õppija psüühiliste protsesside, kõne, käitumise, ainealaste teadmiste, õpioskuste jm seisundit; teeb järeldused.</p>		
<p>2. Koostab ja täidab õppija individuaalset arengut kajastavat dokumentatsiooni, sh lähtuvalt hindamistulemustest sõnastab soovitusel õpikeskkonna, edasise eripedagoogilise abi sisu ja vormi osas, arvestades õpet reguleerivate õigusaktide nõudeid; määratleb täiendavate uuringute tegemise vajaduse</p>		
B.3.2 Õpikeskkonna kohandamine		

<p>1. Hindab füüsiliste tingimuste sobivust õppija erivajadustega, kohandab ruumilist keskkonda ja vahendeid; juhendab kolleege, õppijat ning vanemaid abivahendite valikul ja kasutamisel; on eksperdiks kompleksset lähenemist vajavate juhtumite korral.</p>		
<p>2. Hindab vaimsete tingimuste sobivust õppija erivajadustega, kohandab õppetegevuse raskusastet ja/või õppekoormust õppijale eduelamuse tagamiseks; juhendab kolleege, vanemaid ja õppijat jõukohase õppega seoses; on eksperdiks kompleksset lähenemist vajavate juhtumite korral.</p>		
<p>3. Hindab sotsiaalsete tingimuste sobivust õppija erivajadustega, kohandab õpperühma suurust ja koosseisu, kehtestab grupi käitumisreeglid ja toetab õppijate kaasvastutust positiivse õpikeskkonna arendamisel; juhendab kolleege ja vanemaid õppijate sotsiaalse heaoluga seoses; on eksperdiks kompleksset lähenemist vajavate juhtumite korral.</p>		
<p>B.3.3 Õppetegevuse planeerimine ja õpetamine</p>		
<p>1. Kavandab hindamise tulemustest lähtudes ja õppija arengupotentsiaali arvestades edasise õppe- ja kasvatustegevuse; kaasab õpieesmärkide seadmisel õppijat ja/või vanemat ning vajadusel erialaspetsialiste; sõnastab oodatavad õpitulemused; toetab kolleege õppijast lähtuvate õpieesmärkide seadmisel.</p>		

<p>2. Orienteerub õppevaras; valib ja kohandab olemasolevaid ja/või koostab õppematerjale, arvestades ainekavade sisu, õppija eripära ja intellektuaalse omandi kaitse seadust; juhendab õpetajaid õppevara valimisel, kohandamisel ja koostamisel.</p>		
<p>4. Viib läbi õppe- ja kasvatustegevusi; kasutab sobivaid eripedagoogilisi võtteid, arvestades õppija eripära; seostab õpetuse igapäevaeluga ja väärtuskasvatusega; juhendab kolleege erimetoodika rakendamisel; annab vanematele soovitusi õppimise toetamiseks.</p>		
<p>B.3.4 Eripedagoogiline nõustamine</p>		
<p>1. Nõustab ja juhendab õppijat ning tema vanemaid õpikeskkonna kohandamisel ja õppimisel, lähtudes õppija arengutasemest ja -potentsiaalidest; selgitab vanematele teiste erialade spetsialistide hinnanguid ja juhendab soovitude elluviimisel; suunab pereliikmed ja/või õppija vajadusel teise eriala spetsialisti juurde nõustamisele.</p>		
<p>2. Juhendab ja toetab kolleege/teiste erialade spetsialiste õppija erivajaduste märkamisel, õppija arengutaseme ja probleemide väljaselgitamisel ning õppetegevuse kohandamisel õppija erivajadusi arvestavaks; osaleb õppijate arengut toetavate meeskondade töös; soovitab õpetajatele eripedagoogilisi juhendmaterjale, lähtudes konkreetse õppija eripärast; toetab ja juhendab</p>		

alustavaid eripedagooge, on kolleegidele mentoriks; juhendab kolleege õppija ja vanemate nõustamisel.		
3. Nõustab juhtkonda ja haridusametnikke õppeprotsessis eristuvate õppijate õppe korraldamisel, õpikeskkonna kohandamisel ja õppijate arengut toetavate meetmete süsteemi loomisel ning kolleegidele koolitusteemade, koolituste ja koolitajate valimisel õppeprotsessis eristuva õppija toetamiseks.		
B.3.5 Professionaalne õppimine		
1. Kogub tagasisidet oma erialase tegevuse ja selle tulemuste kohta, analüüsib saadud andmeid (sh protsessi) ning vajadusel teeb muudatusi oma töös; määratleb oma koolitusvajaduse, lähtudes eneseanalüüsi tulemustest, õppijate eripäradest ja organisatsiooni ja/või riiklikest arengusuundadest; juhendab kolleege eripedagoogilise töö analüüsimisel ja professionaalse arengu vajaduste määratlemisel.		
2. Hoiab end kursis uuendustega eripedagoogika valdkonnas; täiendab oma teadmisi ja oskusi, lähtudes kutse kompetentsuse nõuetest ja eneseanalüüsist, ning rakendab neid erialases töös; jagab teadmisi kolleegidega.		
B.3.6 Koostöö ja arendustegevus		
1. Osaleb organisatsioonis arengukava, õppe korraldamise, õppekava ja/või nendega seotud		

dokumentide koostamisel õppijate arengu toetamiseks; osaleb eripedagoogikaga ja valdkonnaga seotud dokumentide koostamisel piirkondlikul/riiklikul tasandil.		
2. Teeb koostööd kolleegide ja teiste erialaspetsialistidega õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel, õpetamisel ja analüüsimisel; kaasab vajadusel organisatsiooniväliseid erialaspetsialiste, lähtudes õppija eripärast.		
3. Tutvustab eripedagoogi tööd erinevatele sihtrühmadele.		
VALITAVAD KOMPETENTSID		
B.3.7 Juhtimine		
1. Korraldab organisatsioonisisest erialaga seotud meeskonnatööd ning koordineerib organisatsioonivälisest võrgustikutöös osalemist.		
2. Korraldab ja koordineerib erialaga seotud üritusi ja/või projekte organisatsiooni tasandil.		
B.3.8 Juhendamine ja koolitamine		
1. Toetab alustavat kolleegi (sh praktikanti), suunab teda oma töö korraldamisel ja analüüsimisel.		
2. Seab erialasele koolitusele sihtrühmast lähtuva eesmärgi; sõnastab õpiväljundid ja kavandab koolituse; valmistab ette õppematerjalid ja viib		

koolituse läbi; analüüsib koolitusele saadud tagasisidet.		
B.3.9 Teadustegevus		
1. Viib läbi erialaseid alus- või rakendusüringuid või osaleb üringu meeskonnas		
2. Avaldab ja/või tutvustab teadusuuringu tulemusi erialaringkondades (nt konverentsil) või koostab/toimetab erialast teadusväljaannet.		
3. Juhendab erialaseid teadustöid (sh bakalaureuse- ja magistritöid) või annab neile eksperthinnanguid, retsenseerib või osaleb kaitsmiskomisjoni töös.		